

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

პროგრამის აღწერილობა

პროგრამის სახელწოდება (ქართულად და ინგლისურად)	არქეოლოგია / Archaeology
მისანიჭებელი კვალიფიკაცია (ქართულად და ინგლისურად)	არქეოლოგიის დოქტორი / PhD in Archaeology
პროგრამის მოცულობა კრედიტებით და მათი განაწილება	პროგრამა არის სამწლიანი, სასწავლო კომპონენტს ეთმობა 40 კრედიტი.
სწავლების ენა	ქართული
პროგრამის ხელმძღვანელი/ხელმძღვანელები /კოორდინატორი	პროფესორი ვახტანგ ლიჩელი
პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა	პროგრამას აქვს შემდეგი წინაპირობები: • მაგისტრის აკადემიური ხარისხი საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის 2019 წლის 10 აპრილის №69/ნ ბრძანებით დამტკიცებული განახლებული ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოსა და სწავლის სფეროების კლასიფიკატორის მიხედვით ფართო სფეროში: 02 ხელოვნება, ჰუმანიტარული მეცნიერებები შემავალი შემდეგი დეტალური სფეროების ფარგლებში კლასიფიცირებულ კვალიფიკაციებში: 0213 სახვითი ხელოვნება; 0222 ისტორია და არქეოლოგია; 0288 ინტერდისციპლინური, რომელიც მოიცავს ხელოვნებასა და ჰუმანიტარულ მეცნიერებებს ფართო სფეროში. 03 სოციალური მეცნიერებები, ჟურნალისტიკა და ინფორმაცია შემავალი შემდეგი დეტალური სფეროს ფარგლებში კლასიფიცირებულ კვალიფიკაციებში: 0314 სოციოლოგია და კულტურის კვლევები ფართო სფეროში: 07 ინჟინერია, წარმოება და მშენებლობა შემავალი შემდეგი დეტალური სფეროს ფარგლებში კლასიფიცირებულ კვალიფიკაციებში: 073 არქიტექტურა და მშენებლობა 2019 წლის 10 აპრილამდე მოქმედი ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოს ფარგლებში განათლებამიღებული დოქტორანტობის მსურველთათვის კი ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	(კერძოდ, ეთნოლოგიის, ისტორიის, ხელოვნებათმცოდნეობის სპეციალობებში), ასევე მიმართულებათშორისი დარგებიდან არქეოლოგიის, კულტურის კვლევების, არქიტექტურის, რესტავრაცია-კონსერვაციის სპეციალობებში). დოქტორანტობის კანდიდატს მოეთხოვება - ერთ-ერთი უცხო ენის (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული) ცოდნის დადასტურება მინიმუმ B2 დონეზე თსუ უცხოური ენების ცენტრის მიერ ორგანიზებულ გამოცდაზე ან საერთაშორისო აღიარების მქონე სერტიფიკატით. ამასთან, გერმანული ან ფრანგული ენის ცოდნის დადასტურების შემთხვევაში დოქტორანტობის კანდიდატს მოეთხოვება ინგლისური ენის ცოდნის დადასტურება არანაკლებ B1 დონეზე გამოცდით ან საერთაშორისო სერტიფიკატით; - სადოქტორო ნაშრომის სავარაუდო სამეცნიერო ხელმძღვანელის თანხმობა და კვლევის ბაზად შერჩეული თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტის სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელის რეკომენდაცია. - კვლევითი უნარების შეფასების მიზნით, კანდიდატს მოეთხოვება არქეოლოგიის სფეროში წინარე ნაშრომი/პუბლიკაცია ან/და სამეცნიერო-კვლევით პროექტებსა და ღონისძიებებში მონაწილეობა, ან/და შესაბამის სფეროში მუშაობის არანაკლებ 2-წლიანი გამოცდილება (იხ. პროგრამის დასაქმების სფეროები); - დოქტორანტობის კანდიდატი დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამაზე მიმღებ კომისიას წერილობითი სახით წარუდგენს სადოქტორო კვლევის თეზისს/პროექტს. - კომისიის მიერ კვლევის თეზისის/პროექტის დადებითად შეფასების შემთხვევაში დოქტორანტი გადის გასაუბრებას სპეციალობაში. სადოქტორო პროგრამაზე ჩარიცხვა ხდება გასაუბრებასა და სადოქტორო კვლევის თეზისის/პროექტის შეფასებისას მიღებული ქულების მიხედვით მიმღები კომისიის მიერ გაწეული რეკომენდაციის საფუძველზე.
--	---

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	უცხო ქვეყნის მოქალაქეების ჩარიცხვა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, აგრეთვე შიდა შესარჩევი კონკურსის შედეგების საფუძველზე. დოქტორანტურაში მიღების შესახებ ინფორმაცია თავსდება თსუ-ს ვებგვერდზე www.tsu.ge
საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი	პრეამბულა: გამომდინარე იქიდან, რომ არქეოლოგია მეცნიერების ერთ-ერთი ყველაზე პროგრესულად განვითარებადი დარგია, რომლის მიმართ განსაკუთრებულად მზარდი ინტერესი შეიმჩნევა და ის საჭიროებს ახალი ტიპის სპეციალისტების მომზადებას, დოქტორანტურის საერთაშორისოდ აპრობირებული სტანდარტების შესაბამისად, აღნიშნული სადოქტორო პროგრამა არქეოლოგიაში ითვალისწინებს დოქტორანტის ინტელექტუალურ ზრდას, აკადემიური და კვლევითი რესურსების ურთიერთდაახლოებას, სამეცნიერო მუშაობის გააქტიურებას და კვლევის ხარისხის ამაღლებას, საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში ჩართვას და დარგში ახალი ცოდნის შექმნისა და დანერგვისათვის ხელშეწყობას. პროგრამა ითვალისწინებს და ემყარება არქეოლოგიის დარგის განვითარების განსაკუთრებულ ადგილს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. დადგენილია ის ძირითადი კვლევითი მიმართულებები, რომლებიც შეესაბამება საერთაშორისო სტანდარტებს. ეს არის არა მხოლოდ ქვისა და ბრინჯაოს ხანის, ასევე ისტორიული პერიოდის არქეოლოგიის კარდინალური საკითხები (ძირითადად, საქართველოს, კავკასიის, მახლობელი აღმოსავლეთისა და ანტიკური სამყაროს მატერიალური კულტურის არსის, მისი ეკონომიკური, სოციალური და პოლიტიკური მნიშვნელობის, სოციალური ხასიათის დადგენა), აგრეთვე თანამედროვე კვლევების (მათ შორის, დათარიღების ახალი მეთოდების) საერთაშორისო ნორმები. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა იმ ფაქტს, რომ უკანასკნელ წლებში ნათლად გამოიკვეთა არქეოლოგიის ინტერდისციპლინური ხასიათი, რაც გამოიხატება არქეოლოგიურ კვლევებში საბუნებისმეტყველო დარგების მიღწევათა ფართო დანერგვით. ამავ დროს არქეოლოგია ინარჩუნებს თავის ღრმა კულტურული და სოციალური კვლევის ასპექტებს. სადოქტორო პროგრამა და არსებული რესურსი (საქართველოში დაცული კოლექციები, მიმდინარე გათხრები, სამეცნიერო კონტაქტები) დოქტორანტებს საშუალებს მისცემს, განავითარონ სამეცნიერო-პრაქტიკული კარიერა როგორც ქვისა და ბრინჯაოს ხანის, ასევე ისტორიული პერიოდის არქეოლოგიაში. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს გააჩნია რეალური ბაზა დოქტორანტების მოსამზადებლად, მათთვის ფართო სამეცნიერო ინტერესებისა და თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი ღრმა და სისტემური ცოდნის

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	მისაცემად. არქეოლოგიის სადოქტორო პროგრამის მიზანია: • მოამზადოს დარგის თანამედროვე სტანდარტების შესატყვისი ზოგადი და დარგობრივი კომპეტენციებით აღჭურვილი მკვლევარი არქეოლოგიის აქტუალური პრობლემების გადასაჭრელად, • მისცეს მკვლევარს კოლექციებზე მუშაობისა და აღმოჩენილი არტეფაქტების თანამედროვე ტიპოლოგიური და ტექნოლოგიური მეთოდების გამოყენებით კვლევისთვის საჭირო დარგობრივი ცოდნა; • პროგრამით მომზადებული მკვლევარი იცნობდეს კვლევის თანამედროვე მეთოდებს, მათ შორის, ინფორმაციის მიღებისა და დამუშავების მეთოდებს; • იცოდეს დარგის განვითარების ძირითადი კანონზომიერებები, ძირითადი და უახლესი კონცეფციები; • ჰქონდეს თანამედროვე სტანდარტებით კვლევის ჩვევები, მიღებული ცოდნის გარკვეულ ეტაპზე და კონკრეტული მიმართულებით აკუმულაციის უნარი, • შეეძლოს სწრაფად ცვალებად გარემოში ახალი ორიენტირების, მოთხოვნილებებისა და პრობლემების შემოქმედებითად და დამოუკიდებლად გააზრება და გადაწყვეტა, დარგში კომპლექსური პრობლემების გადაჭრის გზების მოძიება, • შეეძლოს მონაწილეობა მიიღოს მომიჯნავე დარგების სპეციალისტებთან ერთობლივ კვლევაში, • ფლობდეს სრულ ინფორმაციას საკუთარი კონკრეტული სამეცნიერო ქვედარგის ინტერესების სფეროში არსებული სიახლეებისა და უახლესი აღმოჩენების შესახებ, • მიღებული ფუნდამენტური ცოდნითა და უნარებით ადვილად ინტეგრირდეს საერთაშორისო სამეცნიერო ქსელში - იცნობდეს სამეცნიერო კვლევისა და განვითარების ხელშემწყობი ეროვნული და საერთაშორისო სამეცნიერო ფონდების მუშაობის
--	--

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	პრინციპებს, განახორციელოს საგრანტო პროექტები და მოამზადოს სამეცნიერო პუბლიკაციები მაღალრეიტინგული რეფერირებადი გამოცემებისათვის და შექმნას მეცნიერული ღირებულების მქონე საკვალიფიკაციო ნაშრომი; • ჰქონდეს პასუხისმგებლობისა და ავტონომიურობის მაღალი ხარისხი, მაღალი სოციალური და დემოკრატიული ფასეულობები, იცავდეს და ამკვიდრებდეს აკადემიური და პროფესიული ეთიკის ნორმებს. არქეოლოგიის სადოქტორო პროგრამის კვლევების ძირითადი თემატიკა და არეალი: 1. ქვის ინდუსტრიის ანალიზი; 2. დემოგრაფიული/საარსებო საშუალებების მოპოვების სტრატეგიები; 3. ადამიანის ქცევითი ადაპტაციების ევოლუცია გარემოპირობების ცვალებადობის გრძელვადიანი მოდელის ფონზე; 4. გეოარქეოლოგია. 5. ქვის ხანის ადრეული/ცალკეული ეტაპები საქართველოში, კავკასიაში და მისი ადგილი ჰომინიდის განვითარების ზოგად სქემაში. 6. ბრინჯაოს ხანა საქართველოსა და კავკასიაში: მტკვარ-არაქსის კულტურა - ქრონოლოგიური და კულტურული დეფინიციის პრობლემები, მისი გენეზისისა და კონტინუიტეტის საკითხები; ადრეული ყორღანების ადგილი კავკასიისა და მახლობელი აღმოსავლეთის კულტურათა კონტექსტში; შუაბრინჯაოს ხანის ყორღანები. 7. შუადან გვიანი ბრინჯაოს ადრეულ საფეხურზე გარდამავალი ეტაპები-გენეზისის პრობლემები. 8. ადრეული რკინის ხანა საქართველოში. 9. კოლხეთი და ეგეოსური სამყარო. 10. იბერია და აღმოსავლური ცივილიზაციები. 11. შუა საუკუნეების საქართველო.
სწავლის შედეგები	
ა) ცოდნა და გაცნობიერება	ა) ცოდნა და გაცნობიერება: • არქეოლოგიის დოქტორი გააზრებულად და ადეკვატურად ოპერირებს დარგის მეტაენით, ახალი სამეცნიერო-ტერმინოლოგიური აპარატით;

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	• ახდენს დარგის კვლევის მეთოდებისა და გამოყენებითი ასპექტების აქტუალიზებას პრაქტიკაში - არქეოლოგიურ ძეგლზე, ასევე საველე მუშაობისას. • ამზადებს არქეოლოგიური ძეგლის სრულ ანგარიშს აღწერითი ნაწილისა და ინტერპრეტაციის ჩათვლით - ადგენს არტეფაქტების იდენტობას, აჯგუფებს, გამოყოფს ტიპოლოგიურ ჯგუფებს, რის საფუძველზეც განსაზღვრავს ქრონოლოგიურ პარამეტრებს; • რომელიმე პერიოდის ან მასალის მიხედვით კვლევისას ობიექტური და ახლებური ხედვის საფუძველზე გადააფასებს არსებული ცოდნისა და ღირებულებების გარკვეულ ნაწილს, შეიმუშავებს ახლებურ კვლევით და ანალიტიკურ მეთოდებს, მიდგომებს, რომლებიც ახალი ცოდნის შექმნაზეა ორიენტირებული და დამოუკიდებლად აწარმოებს დარგობრივ კვლევას. • განსაზღვრავს არქეოლოგიის როგორც დამოუკიდებელი მეცნიერების ადგილს თანამედროვე ცოდნის სისტემაში და მის სხვა მეცნიერებებთან ურთიერთკავშირს; • აანალიზებს და კრიტიკულად აფასებს როგორც თავისი, ასევე სხვათა სამეცნიერო საქმიანობის შედეგებს.
ბ) უნარი	• არქეოლოგიის დოქტორი კოორდინირებას უწევს ინტერდისციპლინური გუნდის მუშაობას, დამოუკიდებლად გეგმავს და ხელმძღვანელობს დაზვერვებს და გათხრებს, შეუძლია შედეგების პროფესიული კომენტირება და განხილვა, სწორი, სტრატეგიული და ეფექტური გადაწყვეტილების მიღება. • ავლენს საკმარის კომპეტენციებს, მონაწილეობა მიიღოს საერთაშორისო არქეოლოგიურ ექსპედიციებსა და საერთაშორისო კონფერენციებში; განახორციელოს ეროვნული და საერთაშორისო სამეცნიერო ფონდებით დაფინანსებულ საგრანტო პროექტები პოტენციური პარტნიორებისა და დონორებისათვის მიმზიდველი ფორმით, • წარმატებით თანამშრომლობს მომიჯნავე დარგების წარმომადგენლებთან; საკუთარ კვლევაში ახდენს კომბინირებას და იყენებს სიცოცხლის შემსწავლელი მეცნიერებებისა და დედამიწის შემსწავლელი მეცნიერებების კვლევის მეთოდებსა და ახალ აღმოჩენებს; • ადეკვატური ლექსიკითა და ენობრივი სტილის გამოყენებით ქმნის, თანამედროვე სტანდარტების მიხედვით აფორმებს აკადემიურ გარემოში საჭირო ტექსტებს (სამეცნიერო ნაშრომს, რეცენზიას და სხვ.),

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	შეუძლია მათი პრეზენტაცია, შეფასება, რეცენზირება და აკადემიური ფორმით არგუმენტირება. • სამეცნიერო კვლევით ნაშრომში აჯამებს დარგობრივ კვლევას და მონაცემთა კრიტიკული და ღრმა ანალიზისა და შეფასების საფუძველზე, ყველა არგუმენტის ინტეგრაციით გამოაქვს ლოგიკური, ნათლად ჩამოყალიბებული დასკვნები, სათანადოდ ასაბუთებს მათ.
გ) პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა	• არქეოლოგიის დოქტორი დამოუკიდებლად გეგმავს და მართავს სწავლისა და საკუთარი პროფესიული განვითარების პროცესს, აფასებს უწყვეტი განათლების მნიშვნელობას და საჭიროების შემთხვევაში შეუძლია სამეცნიერო პროფილის შეცვლა და ახალ ვითარებასთან ადაპტირება. • ავლენს ინტელექტუალური საკუთრების პატივისცემას, აღიარებს პლაგიატის მიუღებლობას, აქვს სხვათა აზრის პატივისცემა, ჯგუფურ პროექტებში მუშაობისას იცავს ინტერპერსონალური ურთიერთობების ეთიკის ნორმებს; მოიძიებს ამ ღირებულებათა დამკვიდრების გზებს.
სწავლება-სწავლის მეთოდები	სადოქტორო პროგრამა სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსებით, დარგობრივ სემინარებსა და სამეცნიერო კვლევით პროექტებში, საერთაშორისო, რეგიონულ და ადგილობრივ კონფერენციებში მონაწილეობის, რეცენზირებად-რეფერირებად ჟურნალებში სტატიების გამოქვეყნების სტიმულირებითა და სხვა კვლევითი თუ სასწავლო აქტივობებით ხელს უწყობს და აუმჯობესებს სწავლისა და კვლევის შედეგების მიღწევის გზებს. აღნიშნულ აქტივობებში გამოიყენება სხვადასხვა მეთოდი: ვერბალური, პრაქტიკული, ანალიზისა და სინთეზის, დისკუსიის, პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება, შემთხვევის ანალიზის მეთოდები, ჯგუფური მუშაობა, სხვადასხვა პრაქტიკა და სხვ. <i>შენიშვნა: თითოეულ სილაბუსს თან ახლავს კონკრეტული კურსისთვის შესაბამისი მეთოდების, სტრატეგიებისა და ხერხების დეტალური აღწერა.</i>
შეფასების სისტემა	დაუშვებელია სტუდენტის სემესტრული მიღწევის შეფასება მხოლოდ სემესტრის ბოლოს ჩატარებული გამოცდის მიხედვით. დოქტორანტის მიერ სემესტრის განმავლობაში გაწეული შრომის შეფასება ითვალისწინებს:

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	ა) მისი დამოუკიდებელი მუშაობის შეფასებას; ბ) შუა სემესტრულ რეიტინგულ შეფასებას; გ) სემესტრის დასკვნით შეფასებას. შეფასებათა სისტემა უშვებს ხუთი სახის დადებით შეფასებას: ა) (A) ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა; ბ) (B) ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა; გ) (C) კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა; დ) (D) დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა; ე) (E) საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა; არსებობს ორი სახის უარყოფითი შეფასება: ვ) (FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით ხელახლა გამოცდაზე გასვლის უფლება; ზ) (F) ჩაიჭრა – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, სტუდენტს მნიშვნელოვანი სამუშაო აქვს ჩასატარებელი, ანუ საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი. დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება ეძლევა სტუდენტს, რომელსაც სემესტრული შუალედური შეფასების მაქსიმალური ქულების რაოდენობიდან დაგროვილი აქვს მინიმუმ 21 ქულა. <i>დასკვნით და დამატებით გამოცდას შორის შუალედი უნდა იყოს არანაკლებ 5 (ხუთი) კალენდარული დღისა.</i> დოქტორანტის სასემინარო ნაშრომი ფასდება ასქულიანი სისტემით, რაშიც დარგში დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე რეცენზენტის მიერ იწერება შეფასება 60 ქულის ფარგლებში (დადებით შეფასებად ითვლება 31 ქულა), ხოლო სემინარის პრეზენტაცია ფასდება 40 ქულის ფარგლებში
--	---

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	(დადებით შეფასებად ითვლება 20 ქულა), წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმებით. დოქტორანტი ვალდებულია, შეასრულოს და საჯაროდ წარმოადგინოს ორი სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი, რომლებიც არის მისი სადისერტაციო კვლევის ნაწილი. სამეცნიერო-კვლევითი პროექტის ფარგლებში შესრულებულ ნაშრომზე დარგში დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე რეცენზენტის მიერ იწერება რეცენზია, ხოლო ნაშრომის პრეზენტაცია ფასდება წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმებით (განმავითარებელი შეფასება). სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების დადებითი შეფასება არის სადისერტაციო ნაშრომის დასაცავად მიღების წინაპირობა. სადისერტაციო ნაშრომის დაცვის კომისიის წევრების მიერ დისერტაციის შეფასება ხდება კონფიდენციალურად, ასქულიანი სისტემით. სადისერტაციო ნაშრომის შეფასება: დისერტაციის საბოლოო შეფასებისათვის სადისერტაციო ნაშრომის დაცვის კომისიას გამოყავს ქულათა საშუალო არითმეტიკული, რომელსაც შეუფარდებს შეფასებას შემდეგი სისტემის მიხედვით: ა) ფრიადი (summa cum laude) – შესანიშნავი ნაშრომი - შეფასების 91-100 ქულა. ბ) ძალიან კარგი (magna cum laude) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა. გ) კარგი (cum laude) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა. დ) საშუალო (bene) – საშუალო დონის ნაშრომი, რომელიც წაყენებულ ძირითად მოთხოვნებს აკმაყოფილებს – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა.
--	--

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	ე) დამაკმაყოფილებელი (rite) – შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა. ვ) არადამაკმაყოფილებელი (insufficient) – არადამაკმაყოფილებელი დონის ნაშრომი, რომელიც ვერ აკმაყოფილებს წაყენებულ მოთხოვნებს – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა. ზ) სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (sub omni canone) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები. „ა“-„ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს ენიჭება დოქტორის აკადემიური ხარისხი. „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს უფლება ეძლევა ერთი წლის განმავლობაში წარადგინოს გადამუშავებული სადისერტაციო ნაშრომი. „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტი კარგავს იმავე სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლებას. სტუდენტთა ცოდნის შეფასების პროცესში გამოყენებული შეფასების მეთოდები სრულ შესაბამისობაშია როგორც მთლიანად პროგრამით, ისე მისი ცალკეული კომპონენტით განსაზღვრულ სწავლის შედეგებთან, შესაბამის დარგობრივ და ზოგად (ტრანსფერულ) უნარებთან.
დასაქმების სფეროები	არქეოლოგიის დოქტორის ხარისხის მქონე სპეციალისტმა შეიძლება იმუშაოს სხვადასხვა სასწავლო და კვლევით დაწესებულებებში არქეოლოგიის სპეციალობის მიხედვით. ამასთან, მატერიალური კულტურის ღრმა ცოდნის მიღების შედეგად, მას შესაძლებლობა ექნება განახორციელოს საექსპერტო სამუშაო, ანუ შეაფასოს (ქრონოლოგიურად, კულტურულად, წარმოშობის თვალსაზრისით) ის ნივთები, რომლებიც კონკრეტული ინტერესების საგანს შეიძლება

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	შეადგენდეს. შესაძლებელია, დასაქმდეს პროფილურ არასამთავრობო ორგანიზაციებში, საჯარო სამსახურებში; ანალიტიკურ ცენტრებში, უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში.
სწავლის საფასური საქართველოს მოქალაქე და უცხო ქვეყნის მოქალაქე სტუდენტებისათვის	უმაღლესი განათლების სადოქტორო საფეხურის სწავლის წლიური საფასური საქართველოს მოქალაქე სტუდენტებისთვის შეადგენს 2250 ლარს. თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტს, სწავლებისა და კვლევის ინტეგრაციისა და ჰუმანიტარი მკვლევრების მომზადების მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ფინანსური შეღავათები აქვს დაწესებული სადოქტორო პროგრამების სტუდენტებისათვის პროგრამის ხელმძღვანელთა შუამდგომლობის საფუძველზე. ფაკულტეტის ბიუჯეტი ფარავს დოქტორანტთა სწავლის წლიური საფასურის 60%-ს (შეღვათი არ ვრცელდება დამატებითი სემესტრის დოქტორანტებზე). უცხო ქვეყნის მოქალაქე სტუდენტებისთვის უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურზე სწავლის წლიურ საფასურს ადგენს უნივერსიტეტი, ფაკულტეტი საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით.
პროგრამის განხორციელებისათვის საჭირო ადამიანური და მატერიალური რესურსი	პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის ინსტიტუტის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, არქეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ლაბორატორია ექსპოზიციით და ბიბლიოთეკა; საქართველოს ეროვნული მუზეუმის კოლექციები, გრაკლიანის საველე ბაზა და ლაბორატორია, თსუ-სა და ეროვნული მუზეუმის ბიბლიოთეკები, პალეობიოლოგიისა და ქვის ხანის არქეოლოგიის კონსერვაციისა და რესტავრაციის ლაბორატორია, საველე პრაქტიკის ბაზა. პროგრამის ადამიანური რესურსი: პროგრამა უზრუნველყოფილია საჭირო ადამიანური რესურსებით. მის განხორციელებაში მონაწილეობს შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე აკადემიური პერსონალი, რომელსაც დიდი სამეცნიერო და პედაგოგიური გამოცდილება აქვს და აქტიურადაა ჩართული საერთაშორისო სამეცნიერო დიალოგში; პროგრამის რეალიზებაში ჩართულ პროფესორას აქვს თანამედროვე აკადემიური ცოდნა, მეცნიერებაში უახლესი მიღწევების შემოქმედებითი და კრიტიკული ანალიზის უნარი, ადგილობრივი და საერთაშორისო საგრანტო პროექტების

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	შემუშავების წარმატებული გამოცდილება. ვახტანგ ლიჩელი – ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, არქეოლოგიის მიმართულების პროფესორი; ზვიად კვიციანი – ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი, არქეოლოგიის მიმართულების ასოცირებული პროფესორი; მარინა ფუთურიძე – ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი, არქეოლოგიის მიმართულების ასოცირებული პროფესორი; კონსტანტინე ფიცხელაური – ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი, არქეოლოგიის მიმართულების ასოცირებული პროფესორი. კვლევითი საჭიროების შემთხვევაში პროგრამის განხორციელებაში შეიძლება ჩაერთონ თსუ-ს პროფილური დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების სამეცნიერო პერსონალი. სადოქტორო პროგრამა ხორციელდება თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის ს/ს ინსტიტუტში. პროგრამა უზრუნველყოფილია ინსტიტუტის ტექნიკური აღჭურვილობითა და სავსე პრაქტიკის ობიექტებით, არქეოლოგიური ლაბორატორიით, უნივერსიტეტის კომპიუტერული რესურსცენტრით. დოქტორანტებს საშუალება აქვთ გამოიყენონ ყველა ის საუნივერსიტეტო და საფაკულტეტო რესურსი, საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკები და მუზეუმები, რაც მათ ხელს შეუწყობს პროგრამით გათვალისწინებული სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტის წარმატებით განხორციელებაში.
პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა	პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან, რომელიც უნივერსიტეტის ბიუჯეტის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს. საფაკულტეტო ბიუჯეტი უზრუნველყოფს პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალისა და მოწვეული ლექტორების შრომის ანაზღაურებას, პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მოვლასა და სრულყოფას, პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური პერსონალისა და დოქტორანტთა სხვადასხვა საერთაშორისო სამეცნიერო აქტივობაში მონაწილეობის მხარდაჭერას.
დისერტაციის დაცვაზე დაშვების წინაპირობა	სასწავლო კომპონენტისათვის განკუთვნილი

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	კრედიტების სრულად ათვისება (40 კრედიტი); თუ დოქტორანტს, საკვლევი თემის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ესაჭიროება კონკრეტული დარგობრივი ცოდნის გაღრმავება, მას უფლება აქვს, თავისუფალ მსმენელად დაესწროს და მოისმინოს სწავლების ქვედა საფეხურზე სასპეციალიზაციო სასწავლო კურს(ებ)ი (კურიკულუმგარე აქტივობა). დოქტორანტს დისერტაციის დაცვამდე მოეთხოვება: • სავალდებულო 2 სამეცნიერო-კვლევითი პროექტის შესრულება და საჯარო დაცვა; • სადისერტაციო ნაშრომის შეფასების პროცესის ინტერნაციონალიზაცია, რაც განხორციელდება უნივერსიტეტის დოქტორანტურის მინიმალური სტანდარტის შესაბამისად. • დოქტორანტს დისერტაციის დაცვამდე მოეთხოვება სადისერტაციო ნაშრომის ძირითადი შედეგების ამსახველი, მინიმუმ, სამი პუბლიკაცია. აღნიშნული პუბლიკაციებიდან ორი გამოქვეყნებული უნდა იყოს რეფერირებად (Peer-reviewed) საერთაშორისო ჟურნალებში (ან საკონფერენციო მასალებში), რომლებსაც აქვთ ISSN კოდი და ჰყავთ საერთაშორისო სარედაქციო საბჭო (ან სამეცნიერო კომიტეტი) და რომლებიც ვრცელდება საერთაშორისო მასშტაბით და არის ღია საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის. ამავედროულად, ამ ორი პუბლიკაციიდან ერთი მაინც უნდა იყოს ისეთ საერთაშორისო ჟურნალში (ან საკონფერენციო მასალებში), რომელიც ინდექსირებულია Scopus-ის ან Web of Science-ის ან ERIH PLUS-ის (ERIH PLUS მხოლოდ იმ დოქტორანტებისთვის, რომლებიც მუშაობენ ქართველოლოგიის და კავკასიოლოგიის მიმართულებებით) ბაზებში. მესამე პუბლიკაცია შეიძლება იყოს სტატია ადგილობრივ სამეცნიერო ჟურნალში, რომელსაც აქვს ISSN კოდი, კრებულში (ან საკონფერენციო მასალებში), რომელსაც აქვს ISSN ან ISBN კოდი ან მონოგრაფია, რომელსაც ჰყავს თავის დარგში კომპეტენტური რედაქტორი და რეცენზენტი (რეცენზენტები) და აქვს ISBN კოდი. აღნიშნული პუბლიკაციები არ უნდა იყოს დოქტორანტის მიერ თანაავტორობით შესრულებული ნაშრომი. პუბლიკაციებიდან ერთ-ერთი შეიძლება არ იყოს
--	--

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

	დასტამბული, მაგრამ მიღებული იყოს გამოსაქვეყნებლად. კვლევითი პროგრამული კომპონენტის მიმართ მოთხოვნები და დოქტორის აკადემიური ხარისხის მინიჭებისათვის აუცილებელი პროცედურები იხ. თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დოქტორანტურის დებულებაში, რომელიც ემყარება საუნივერსიტეტო სადოქტორო სტანდარტს.
აკადემიური კეთილსინდისიერება	დოქტორანტმა: • უნდა წარმოადგინოს დამოუკიდებლად მომზადებული ნაშრომი, შესრულებული აკადემიური წერის სამეცნიერო სტანდარტის დაცვით; • ნაშრომი უნდა ეფუძნებოდეს ავტორის მიერ შემოწმებულ ინფორმაციას. რომელიმე ზემოხსენებული პრინციპის დარღვევის შემთხვევაში, სტუდენტს დაეკისრება ეთიკის კოდექსით განსაზღვრული დისციპლინური პასუხისმგებლობა აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპების დარღვევის გამო. სანქცია შეიძლება იყოს როგორც ნაშრომის ხელახლა მომზადება, ასევე სასწავლო ან სამეცნიერო კომპონენტში არადამაკმაყოფილებელი შეფასების მიღება. დოქტორანტი ვალდებულია, საჯარო დაცვაზე ნაშრომის წარდგენამდე ნაშრომი ატვირთოს პლაგიატის აღმომჩენ პროგრამაში.
დამატებითი ინფორმაცია (საჭიროების შემთხვევაში)	სადოქტორო პროგრამას შესაძლებლობა აქვს, ყოველწლიურად მიიღოს არაუმეტეს 3 დოქტორანტისა. სადოქტორო პროგრამის სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი შეიძლება განხორციელდეს პარტნიორი უნივერსიტეტებთან თანამშრომლობით საერთაშორისო პროექტების ფარგლებში.